

I. stretnutie Spoločníci na ceste

1. zamyslenie

Lk 24, 13-35

V ten deň išli dvaja z nich do dediny zvanéj Emmausy, ktorá bola od Jeruzalema vzdialená šesťdesiat stadií, a zhovárali sa o všetkom, čo sa prihodilo. Ako sa tak zhovárali a spoločne uvažovali, priblížil sa k nim sám Ježiš a išiel s nimi. Ich oči boli zastreté, aby ho nepoznali. I spýtal sa ich: „O čom sa to cestou zhovárate?“ Zastavili sa zronení a jeden z nich menom Kleopas, mu povedal: „Ty si vari jediný cudzinec v Jeruzaleme, ktorý nevie, čo sa tam stalo v týchto dňoch?“ On im povedal: „A čo?“ Oni mu vraveli: „No s Ježišom Nazaretským, ktorý bol prorokom, mocným v čine i v reči pred Bohom aj pred všetkým ľudom; ako ho veľkňazi a naši poprední muži dali odsúdiť na smrť a ukrižovali. A my sme dúfali, že on vykúpi Izrael. Ale dnes je už tretí deň, ako sa to všetko stalo. Niektoré ženy z našich nás aj nalakali. Pred svitaním boli pri brobe, a keď nenašli jeho telo, prišli a tvrdili, že sa im zjavili anjeli a hovorili, že on žije. Niektori z našich odišli k brobu a zistili, že je to tak, ako vraveli ženy, ale jeho nevideli.“ On im povedal: „Vy nechápaví a ťarbaví srdcom uveriť všetko, čo hovorili proroci! Či nemal Mesiáš toto všetko vytrpieť, a tak vojsť do svojej slávy?“ A počnúc od Mojžiša a všetkých Prorokov, vykladal im, čo sa naňho v celom Písme vzťahovalo. Tak sa priblížili k dedine, do ktorej šli, a on sa tváril, že ide ďalej. Ale oni naň naliebali: „Zostaň s nami, lebo sa zvečerieva a deň sa už schýľil!“ Vošiel teda a zostal s nimi. A keď sedel s nimi pri stole, vzal chlieb a dobrorčil, lámal ho a podával im ho. Vtom sa im otvorili oči a spoznali ho. Ale on im zmizol. Tu si povedali: „Či nám neborelo srdce, keď sa s nami cestou rozprával a vysvetľoval nám Písma?“ A ešte v tú hodinu vstali a vrátili sa do Jeruzalema. Tam našli zbromaždených Jedenástich a iných s nimi a tí im povedali: „Pán naozaj vstal z mŕtvych a zjavil sa Šimonovi.“ Aj oni porozpravali, čo sa im stalo cestou a ako ho spoznali pri lámaní chleba. Kým o tom hovorili, on sám zastal uprostred nich a povedal im: „Pokoj vám.“ Zmätení a nalakani si mysleli, že vidia ducha. On im povedal: „Čo sa lakáte a prečo vám srdcia zachvacujú také myšlienky? Pozrite na moje ruky a nohy, že som to ja! Dotknite sa ma a presvedčte sa! Ved' duch nemá mäso a kosti - a vidíte, že ja mám.“ Ako to povedal, ukázal im ruky a nohy. A keď tomu stále od veľkej radosti nemohli uveriť a len sa divili, povedal im: „Máte tu niečo na jedenie?“ Oni mu podali kúsok pečenej ryby. I vzal si a jedol pred nimi. Potom im povedal: „Toto je to, čo som vám hovoril, kým som bol ešte s vami, že sa musí splniť všetko, čo je o mne napísané v Mojžišovom zákone, u Prorokov a v Žalmoch.“ Vtedy im otvoril myseľ, aby porozumeli Písmu, a povedal im: „Tak je napísané, že Mesiáš bude trpieť a tretieho dňa vstane z mŕtvych a v jeho mene sa bude všetkým národom, počnúc od Jeruzalema, hlásať pokánie na odpustenie hriechov. Vy ste toho svedkami. Hľa, ja na vás zošlem, čo môj Otec prisľúbil. Preto zostaňte v meste, kým nebudete vystrojení mocou z výsosti!“ Potom ich vyviedol von až k Betánii, zdvihol ruky a požehnal ich. Ako ich žehnal, vzdialil sa od nich a vznášal sa do neba. Oni sa mu klaňali a s veľkou radosťou sa vrátili do Jeruzalema. Stále boli v chráme a velebili Boha.

Bytostným menom cirkvi je „synoda“ (gr. syn-odos) - „spolu na ceste“. Táto „skratka“ je vnútorným určením kresťanov. „Byť na ceste“ znamená uznať svoje provizórium, potrebu ísť, hľadať a nezastať.

Kresťania sú putujúcim Božím ľudom, relatívnym bytím na ceste k absolútnemu Bohu. Iba ten, kto uznáva absolútne Bytie, môže relativizovať to svoje. Kto Ho neuznáva, má potrebu absolutizovať seba. Kresťan je slobodný k sebe samému, netrpí paranojou sebastrednosti, pretože stredobodom všetkého je Boh. Preto je kresťan nositeľom bytostnej slobody. Je ukazovateľom na Boha. Nestavia sa do pozície normy, ale ukazuje na Normu pravého človečenstva a pravej ľudskosti - na Ježiša Krista.

Sme spolu na ceste. A to nás určuje. Sme pútnici k Božej pravde, nie usadlíci v tej svojej. Preto sme ochotní opustiť svoju pozíciu a nanovo sa vydávať smerom k tej Božej.

Sme spolu na ceste ako emauzskí učeníci. A keď sa k nám pridá Boh a otvorí nám Písma, majme v sebe ochotu priznať, že niekedy možno aj my ideme opačným smerom. Majme ochotu vzdávať sa vlastných emauzských cieľov a vrátiť sa do Jeruzalema, tam, kde sa to všetko stalo, tam, kde je skutočný život, kde je umieranie i vzkriesenie, tam, kde je celá cirkev, celý Boží ľud.

2. zamyslenie

1 Kor 12, 12-31

Lebo ako je jedno telo a má mnoho údov, ale všetky údy tela sú jedno telo, hoci je ich mnoho, tak aj Kristus. V ed' my všetci, či Židia alebo Gréci, či otroci alebo slobodní, boli sme v jednom Duchu pokrstení v jedno telo. A všetci sme boli napojení jedným Duchom. Telo nie je jeden úd, ale mnoho údov. A keby noha povedala: „Nie som ruka, nepatrím k telu,“ tým ešte neprestáva patriť k telu. A keby povedalo ucho: „Nie som oko, nepatrím k telu,“ tým ešte neprestáva patriť k telu. Keby bolo celé telo okom, kde by bol sluch? A keby bolo celé sluchom, kde by bol čuch? Ale Boh rozložil údy, každý jeden z nich, v tele, ako chcel. Keby boli všetky jedným údom, kde by bolo telo? No takto je mnoho údov, ale iba jedno telo. A oko nemôže povedať ruke: „Nepotrebujem ťa!“ ani hlava nobám: „Nepotrebujem vás!“ Ba čo viac, údy tela, ktoré sa zdajú slabšie, sú nevyhnutne potrebné. A údy tela, ktoré pokladáme za menej ušľachtilé, zaodievame s väčšou úctou a naše nečestné údy majú tým väčšiu česť, kým naše čestné nič také nepotrebujú. Boh telo vyvážil tak, že slabšiemu údu dal väčšiu česť, aby nebola v tele roztržka, ale aby sa údy rovnako starali jeden o druhý. Ak teda trpí jeden úd, trpia spolu s ním všetky údy, a ak vychvaľujú jeden úd, radujú sa s ním všetky údy. Vy ste Kristovo telo a jednotlivo ste údy. A v Cirkvi Boh niektorých ustanovil po prvé za apoštolov, po druhé za prorokov, po tretie za učiteľov, potom sú zázraky, ďalej dary uzdravovať, pomáhať, viesť, dar rozličných jazykov. Sú vari všetci apoštolmi? Sú všetci prorokmi? Všetci učiteľmi? Robia všetci zázraky? Majú všetci dar uzdravovať? Hovorí všetci jazykmi? Vari všetci vysvetľujú? Ale usilujte sa o vyššie dary milosti. A ešte vznešenejšiu cestu vám ukážem.

„Spoločníci na ceste“, téma, ktorá nás na začiatku synody pozýva k uvažovaniu a modlitbe. Je to akoby počiatočná výzva k aktualizovaniu Božieho slova v problémoch, radoostiach i otázkach doby, v ktorej žijeme, pretože je to základná podstata nášho jestvovania, ktorú Boh zjavuje celými dejinami spásy.

Už na počiatku, keď „Pán, Boh, utvoril z hliny zeme človeka a vdýchol do jeho nozdier dych života... a umiestnil ho v raji Edenu, aby ho obrábal a strážil... Pán, Boh, povedal: „Nie je dobre byť človeku samému“! (Gn 2,7.15.18) A keď z Adamovho rebra utvoril ženu, priviedol ju k Adamovi. (por. Gn 2,21-24) Takto sa v kontexte stvorenia stávajú muž a žena prvými spoločníkmi na ceste života, voči ktorým sa vzápätí vedie až dodnes zdanlivo úspešný útok Nepriateľa tohto dokonalého Božieho diela. A odvtedy sa muž i žena stávajú aj spoločníkmi na ceste znášania dôsledkov prvého spáchaného hriechu. (por. Gn 3)

Neponechal však Boh človeka v tomto údele osamoteného, ale Sám sa mu stal spoločníkom na ceste vykúpenia, keď si z panenskej Matky vzal telo, stal sa človekom a „vyniesol naše hriechy na svojom tele na drevo, aby sme zomreli hriechu a žili pre spravodlivosť“; a aby „nás jeho rany uzdravili“. (1 Pt 2,24) A keď dočasne opúšťal tento svet, prisľúbil nám svoju neviditeľnú večnú prítomnosť (por. Mt 28,20) skrze svoje

Eucharistické telo (por. Jn 6,56) i dar iného Tešiteľa, Ducha pravdy, ktorý je v nás a ostáva v nás. (por. Jn 14,13-18) Takto sa Boh stal človeku spoločníkom na ceste zomierania hriechu (por. Rim 6,11) i posvätenia v Pravde (por. Jn 17,17-19), ktorá povedie k prechodu do nadprirodzeného života v nebi. A touto spásonosnou intervenciou Boh akoby v novom svetle zjavuje, že „Nie je dobre byť človeku samému!“ Ale: Je dobre byť človeku v spoločenstve!

Toto spoločenstvo sa v oboch spomínaných rovinách vzťahu dokonale buduje prostredníctvom Cirkvi ako tele Krista, v ktorom sme všetci údmi – teda spoločníkmi na ceste. Nemôže teda jeden druhému povedať: „Nepotrebujem ťa!“, pretože sú si všetci navzájom zvláštnym spôsobom jednotlivo potrební! Nemôže sa jeden starať iba o seba, pretože sa v rámci „tela“ majú starať jeden o druhého! Veď Boh dáva tým slabším či menej ušľachtilým vždy väčšiu česť, aby boli všetci vyvážení a mali rovnakú hodnotu pred Bohom. I v radosť či bolesť nemôže jestvovať individualizmus, ale spoločenstvo. Je potrebné dožiť radosť a trpkosť pomáhať niest! Pretože: „sme boli v jednom Duchu pokrstení v jedno telo a napojení jedným Duchom!“ Inými slovami: Sme jeden tím, kde sa nemôžeme postaviť do ofenzívy voči spoluhráčovi, ktorý nám dáva prihrádku na víťazný gól. Nemôžeme medzi sebou súťažiť, závidieť si či hrať sólo hry. V otázke spásy toto nemôže existovať. Veď Boh nám v tomto Tele skrze víťazstvo Jedného dáva víťazstvo všetkým! (por. Rim 5,15.17-19) A ak chceme súťažiť, tak iba v službe i láske podľa slova: „Kto bude chcieť byť medzi vami prvý, bude sluhom všetkých“ (Mk 10,44); a „predbiehajte sa vzájomne v úctivosti“ (Rim 12,10).

A keďže nás spája jeden Pán, jedna viera a jeden krst, nech nás spája aj jedna Láska a jeden Cieľ, pre ktorý bojujeme spoločne každý podľa „povolania, ktorého sa mu dostalo“ (Ef 4,1), aby sa nik nevystatoval nad druhým! (por. 1 Kor 13,4; Ž 131,1n.) Ale nech vždy pamätáme na láskavé slovo nášho Majstra, ktorý nám i dnes hovorí: „Len jeden je váš Učiteľ, vy všetci ste bratia.“ (Mt 23,8) - teda spoločníci na ceste, na ktorej je ON sám spoločníkom každého!

3. zamyslenie

Lk 17, 11-19

Na ceste do Jeruzalema prechádzal [Ježiš] pomedzi Samáriu a Galileu. Ako vchádzal do ktorejś dediny, išlo oproti nemu desať malomocných mužov. Zďaleka zastali a hlasne kričali: „Ježišu, učiteľ, zmiluj sa nad nami!“ Keď ich uvidel, povedal: „Chodte, ukážte sa kňazom!“ A ako šli, boli očistení. Len čo jeden z nich spozoroval, že je uzdravený, vrátil sa a veľkým hlasom velebil Boha. Padol na tvár Ježišovi k nohám a ďakoval mu; a bol to Samaritán. Ježiš na to povedal: „Neočistilo sa ich desať? A tí deviat sú kde? Nenašiel sa nik okrem tohto cudzinca, čo by sa bol vrátil a vzdal Bohu slávu!“ A jemu povedal: „Vstaň a chod, tvoja viera ťa uzdravila.“

Ježiš na ceste do Jeruzalema prechádza Samáriou a Galileou. Boh v blízkosti ľudí. Nevysedáva v chráme, na fare, v zariadenom byte. Prechádza pomedzi kraje. Je medzi ľuďmi.

Ak by dnes prišiel, opäť by sa prechádzal. Koho by stretol? Medzi veriacimi by tiež stretol „malomocných“. No nie malomocných na tele ale na duši. Malomocní dnešnej doby sú mnohí pokrstení, žijúci na okraji cirkvi.

Vyčlenili sme ich zo spoločenstva a boli by sme najradšej, keby kričali: „Malomocní!“ Koho si môžeme predstaviť ako malomocného dnešnej doby? Každého s kým máme problém komunikovať. Koho ťažko prijímame pre jeho názory, pre jeho spôsob života. Ľudia zatracovaní spoločnosťou pre svoj pôvod. Ľudia zatracovaní pre svoje životné postoje. Chceme sa im vyhnúť, aby sme sa nemuseli zapodievať ich životmi.

Ježiš im neuhýba. Ide po okolí a približuje sa k nim. Volajú na neho a on ich uzdraví. Chváliť Boha sa vráti iba jeden. Aj napriek Ježišovej otázke, či sa ich neočistilo desať, zvyšných deväť neztratí. Tomu, ktorý sa vrátil, dáva príkaz, aby vstal a šiel - pre vieru, ktorou bol uzdravený.

Súčasný pápež nám dáva do pozornosti tých na periférii - a to nielen tej ekonomickej. Prijmeme ich medzi seba. Možno sa poďakuje iba jeden. Nevadí. Nemáme súdiť, máme preukazovať milosrdenstvo.

Dnes by tu mala byť cirkev pre tých, ktorých odsudzujeme, nechápeme, neprijímame, lebo sú iní. Nežijú usporiadane, podľahli slabostiam, alebo sa správajú nezodpovedne. Konajme dobro vo svete, aj keď sa stretneme s nevd'áčnosťou.

Židovské príslovie hovorí: „Neodsudzuj človeka, pokiaľ aspoň tri dni nechodíš v jeho topánkach.“ Za každým zlyhaním človeka je bolesť. Za každým „malomocnosťou“ je osobitý príbeh.

Buďme citliví, ponúkajme porozumenie. Prijímajme. Aj najmenší prejav lásky môže zmeniť svet človeka. Snažme sa pripodobniť Ježišovi, aby sme mohli spolu s ním povedať: „Priblížilo sa nebeské kráľovstvo.“

4. Pomocné otázky

Spoločníci na ceste - v Cirkvi a v spoločnosti ideme jeden vedľa druhého po rovnakej ceste.

- Som kresťanom pre seba, alebo s druhými? Ako môžem byť viac kresťanom s druhými a nie pre seba?
- Ako si k sebe navzájom v našom spoločenstve môžeme byť bližší?
- Ako sa viac usilovať v spoločenstve o jednotu, alebo čo môžem urobiť preto, aby sme eliminovali mentalitu polarizácie, rozdelenia, „sektárstvo“?
- Čo/kto mi príde na myseľ, keď sa povie „Cirkev“? A čo farnosť/„miestna Cirkev“?
- Môže sa niekto v našom miestnom spoločenstve Cirkvi cítiť, že nie je súčasťou farnosti/miestnej Cirkvi? A prečo je ponechaný na okraji?
- Akú predstavu mám o miestnej Cirkvi, t. j. o našej farnosti - čo by v nej malo určite byť (od najdôležitejších po menej podstatné), čo mi tam chýba, čo hodnotím pozitívne - negatívne? Možno, aký je môj „sen o Cirkvi“?

- Kam kráča súčasná Cirkev/naše spoločenstvo/naša farnosť? Sme na spoločnej ceste „cieľa-vedomí“? Kam vlastne smeruje naša cesta? Ide Cirkev/spoločenstvo správnym smerom za svojim cieľom? Ako môžeme my - ako súčasť Cirkvi, kráčať správnym smerom?